

**UCHWAŁA NR XIX/139/16
RADY MIEJSKIEJ W SKWIERZYNIE**

z dnia 23 marca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Skwierzynie na lata
2016-2018**

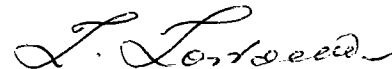
Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.z 2015 roku poz 1515, z późn. zm.), oraz art. 176 pkt.1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015r. poz. 332 z późn. zm.) Rada Miejska w Skwierzynie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Skwierzynie na lata 2016-2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Skwierzyny.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Zofia Zawłocka

Załącznik do uchwały XIX/139/16
Rady Miejskiej w Skwierzynie
z dnia 23 marca 2016 r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE SKWIERZYNA
NA LATA 2016-2018**

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
I Podstawa Prawna Programu.....	4
II Diagnoza środowiska.....	6
III Analiza SWOT Gminnego Systemu Wspierania Rodziny.....	11
IV Cele programu i kierunki działań.....	13
V Adresaci programu.....	15
VI Realizatorzy programu.....	16
VII Sposób kontroli realizacji programu.....	18

Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną na której opierają się filary społeczeństwa. Dziecko jest poddawane procesowi socjalizacji w rodzinie, podczas którego przekazywane są określone normy, wartości, wzorce osobowe. Rodzina jako pierwsza instytucja świadomie i nieświadomie kształtuje osobowość dziecka i przygotowuje do pełnienia ról społecznych. Do tego konieczna jest dojrzałość rodziców do bycia ojcem i matką, a więc świadomość zadań i funkcji. Prawidłowo funkcjonująca rodzina zapewnia bezpieczeństwo emocjonalnie swoim członkom i przystosowuje dzieci do życia w społeczeństwie.

W związku z licznymi zmianami społeczno- gospodarczymi zmieniają się funkcje rodziny, a także jej struktura. Pojawia się coraz więcej rodzin żyjących w konkubinacie, rodzin niepełnych, a także rodzin zrekonstruowanych.

W obecnym czasie rodzina boryka się z wieloma problemami, zagrożona jest licznymi czynnikami patologicznymi, które czynią rodzinę dysfunkcyjną. Problemy zagrażające rodzinom to m. in. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo- wychowawcza, alkoholizm, narkomania, przestępczość. Każdy z tych problemów wymaga indywidualnego podejścia i działań specjalistów. Niewypełnianie przez rodzinę prawidłowo swoich funkcji może prowadzić do niedostosowania społecznego dzieci.

Znaczące jest zwiększenie dostępności do specjalistycznego wsparcia rodzin poprzez rozszerzenie form poradnictwa psychologicznego, prawnego, zawodowego oraz rodzinnego.

W celu skuteczności podejmowanych działań praca z rodziną powinna być ukierunkowana na jej własną aktywność. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny problemowej, należy realizować zasadę podstawowej roli wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Działania wspierające rodzinę nakierowane są na jej wzmocnienie i rozwój.

Rodzina powinna być objęta w wypełnianiu swoich funkcji poprzez wsparcie ze strony programów profilaktycznych, informacyjnych, pomocowych i terapeutycznych.

I. Podstawa Prawna Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został przygotowany w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012r. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011r. nr 149 poz 887 z późn. zm.).

Pierwszy program Wspierania Rodziny w gminie Skwierzyna opracowano na lata 2013- 2015.

Program przyjęty został Uchwałą nr XXXVI/270/13 Rady Miejskiej w Skwierzynie.

Wg w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i organizacjami społecznymi. Do realizacji tych działań zostało zatrudnionych dwóch asystentów rodziny, którzy swoją pracę wykonują w zadaniowym systemie czasu pracy. Pozwala to elastycznie dopasowywać pracę do aktualnych potrzeb rodziny. Daje to możliwość przede wszystkim objąć rodziny opieką i nadzorem poza godzinami funkcjonowania ośrodka, dopełniając tym samym pracę pracowników socjalnych.

Zgodnie z art. 176 wymienionej ustawy działania realizowane przez samorząd gminny to:

1. Opracowanie i realizacja 3 –letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. Finansowanie:
 - a. kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny

wspierające;

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo –wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo –terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo –finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
8. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

II . Diagnoza środowiska

Gmina Skwierzyna położona jest w województwie lubuskim, w powiecie międzyrzeckim w ujęciu Obry i Warty. Krzyżują się tu ważne szlaki komunikacyjne: drogi krajowe i międzynarodowe. Blisko stąd do stolic regionów: Gorzowa Wlkp. -30km, Zielonej Góry -80km, Poznania -100km, Szczecina -120km czy Wrocławia -250km. Jest to gmina miejsko –wiejska składająca się z miasta Skwierzyna i siedmiu sołectw obejmujących swym zasięgiem dziewięć wsi. Ogólna liczba ludności w gminie to- **12 465 tys.** osób w tym: mieszkańcy miasta – 9 920 tys, mieszkańcy wsi -**2 545 tys.**

W naszej gminie znajdują się przedszkola i szkoły podstawowe, gimnazjum a także szkoły średnie o różnych profilach kształcenia. W mieście działają Skwierzyński Ośrodek Kultury oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji, które tworzą możliwości rozwoju zainteresowań oraz udziału w różnorodnych imprezach kulturalnych i sportowych.

Miasto posiada również dobrze działający system pomocy społecznej, a także placówki i programy działające na rzecz osób bezrobotnych, starszych i niepełnosprawnych, rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi, czy też osób wykluczonych, bądź osób zagrożonych marginalizacją społeczną.

W Skwierzynie funkcjonuje Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Wsparcia Dziennego Świetlica Środowiskowa „U Kubusia Puchatka” będąca w strukturze tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jest to jedyna Placówka Opiekuńczo –Wychowawcza wsparcia dziennego prowadzona przez Gminę Skwierzyna. Świetlica jest miejscem, gdzie wychowawcy i wolontariusze nie tylko organizują dzieciom czas wolny i pomoc w nauce, ale również współpracują z rodzicami dziecka oraz psychologiem –terapeutą i asystentami rodziny w celu dokładniejszego zdiagnozowania funkcjonowania i pomocy dziecku.

W ostatnich latach zmiany dokonujące się w Polsce są szczególnie widoczne w obszarze społecznego i ekonomicznego funkcjonowania obywateli. Skwierzyna podobnie jak reszta kraju doświadcza problemów społecznych, ok. **10%** mieszkańców gminy stale lub okresowo korzysta z różnego rodzaju form pomocy społecznej.

W oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Skwierzynie wynika, że rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną to 684 rodziny, natomiast liczba osób w tych rodzinach wynosi 1448. Również wykaz powodów przyznania świadczeń z pomocy społecznej daje obraz potrzeb mieszkańców Gminy Skwierzyna.

Tabela 1 Powody przyznania pomocy finansowej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie w roku 2015.

Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie
	ogółem	w tym: na wsi	
Ubóstwo	447	149	917
Sieroctwo	1	0	1
Bezdomność	37	9	39
Potrzeba ochrony macierzyństwa	71	21	329
W tym: wielodzietność	39	10	220
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego- ogółem:	79	25	252
w tym: rodziny niepełne	61	20	161
rodziny wielodzietne	13	2	71
Potrzeba ochrony macierzyństwa	71	21	329
w tym : wielodzietność	39	10	220
Bezrobocie	425	133	962
Niepełnosprawność	245	71	455
Długotrwała lub ciężka choroba	169	64	297

Przemoc w rodzinie	4	2	13
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	111	57	161
Narkomania	6	0	7
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	19	6	24
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
Zdarzenie losowe	8	7	25
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie za 2015r.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice są pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Tabela 2 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną świadczoną przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie w roku 2015 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	w tym: na wsi	
Świadczenia przyznawane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM	927	684	211	1448
w tym: świadczenia pieniężne	659	631	192	1298

świadczenia niepieniężne	326	207	61	619
Świadczenia przyznawane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	3	3	1	13
Świadczenia przyznawane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	926	683	210	1445
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	X	427	172	918
W tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	47	28	93
Praca socjalna prowadzona w oparciu o Kontrakt Socjalny	Liczba kontraktów socjalnych		Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	
	3		3	

Źródło: Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie za 2015r.

Tabela 3 Liczba rodzin objętych wsparciem przez asystentów rodziny w 2012, 2013, 2014, 2015 roku.

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny:	29	33	26	25
▲ do 3 miesięcy:	1	4	0	2
▲ powyżej 3 do 12 miesięcy:	28	7	9	8
▲ powyżej roku:	0	22	17	15
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny:	0	1	1	2

Liczba rodzin z którymi zakończono pracę ze względu na:	2	13	9	3
▲ osiągnięcie celów:	0	4	4	2
▲ zaprzestanie współpracy przez rodzinę:	2	4	1	0
▲ brak efektów:	0	4	2	1
▲ zmianę metody pracy:	0	1	2	0

Źródło: Sprawozdania rzeczowo- finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny za lata 2012, 2013, 2014, 2015.

Tabela 4 Liczba dzieci z rodzin objętych asystenturą przebywających w pieczy zastępczej w 2012, 2013,2014, 2015 roku.

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej:	9	15	24	10
Rodzaj pieczy zastępczej:				
▲ rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe w charakterze pogotowia rodzinnego)	4	9	12	6
▲ Rodzinne Domy Dziecka (Chociule, Chełmsko):	4	5	7	1
▲ Dom Dziecka w Skwierzynie:	1	1	1	0
▲ Dom Dziecka w	0	0	1	3

Wolsztynie:				
▲ Dom Dziecka w Lipnicy:	0	0	3	0

Źródło: Dane pozyskane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu.

III . Analiza SWOT Gminnego Systemu Wspierania Rodziny.

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016- 2018 dokonano analizy SWOT (polega ona na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy: słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia). Szczegóły analizy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6 Analiza SWOT

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY SKWIERZYNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, - zabezpieczenie w budżecie miasta niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny, - doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników OPS, odpowiedzialnych za realizację wsparcia, - znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników OPS, - zapewnienie kadrze OPS możliwość podwyższania kwalifikacji, - utrzymanie dwóch stanowisk pracy Asystenta Rodziny pozwalające na poprawę stanu emocjonalnego, zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę, - realizacja Rządowego Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, dożywianie dzieci i młodzieży - dostępność do bezpłatnego poradnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> - niska świadomość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, - brak nawyków z korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, - brak rodzin wspierających, - niewystarczająca liczba rodzin zastępczych, -zły stan lokali socjalnych

specjalistycznego realizowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego- Świetlica Środowiskowa „U Kubusia Puchatka”,
- dostępna oferta pomocy psychologicznej i prawnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin,
- dowóz dzieci niepełnosprawnych do OREW, lekarzy, określonych specjalistów,
- lokal interwencji kryzysowej
- wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny,
- wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia,
- możliwość pozyskania środków zewnętrznych,
- możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina, - programy rządowe i lokalne - środki zewnętrzne. 	<ul style="list-style-type: none"> - osłabienie się funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny, - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - brak możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodziny, - brak świadomości, problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, - stereotypowe myślenie odbiorców pomocy OPS jako instytucji udzielającej tylko wsparcia finansowego, - zagrażające społeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci, - emigracja zarobkowa rodziców - dostępność środków psychoaktywnych - rodziny niepełne, zrekonstruowane

IV. Cele programu i kierunki działań.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizowanie skoordynowanej polityki społecznej na rzecz wzmocnienia rodziny poprzez wyspecjalizowane instytucje lokalne.

Tabela 7

Cel 1.	Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodziny
Zadania	Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą OPS
Zakładane rezultaty	Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy

Tabela 8

Cel 2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny
Zadania	1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłek okresowy, celowy, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, świadczenie wychowawcze) 2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole 3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin wymagających wsparcia.
Zakładane rezultaty	1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny 2. Wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji socjalno- bytowych 3. Uczenie rodziców i dzieci postaw prozdrowotnych

Tabela 9

Cel 3.	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym
Zadania	1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny 2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym 3. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia 4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, prawnik
Zakładane	1. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności

rezultaty	wychowawczych rodziców 2. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny 3. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży 4. Wzrost kompetencji rodziny
------------------	--

Tabela 10

Cel 4.	Podjęcie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących
Zadania	1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną 2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami 3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą 4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny
Zakładane rezultaty	1. Zmiana postawa i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi 2. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo- wychowawczych rodziców 3. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami 4. Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny

Tabela 11

Cel 5.	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych
Zadania	1. Opracowanie określonego planu pracy z rodziną 2. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową
Zakładane rezultaty	1. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych 2. Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych

Tabela 12

Cel 6	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom
Zadania	1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach,
Zakładane rezultaty	1. Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie 2. Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych

V. Adresaci programu

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Skwierzyna, które doświadczają problemów opiekuńczo -wychowawczych, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, niepełnosprawnością, a także zagrożone ubóstwem.

VI . Realizatorzy programu:

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

1. Urząd Miejski w Skwierzynie;
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie:
 - Świetlica Środowiskowa „U Kubusia Puchatka”;
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - Zespół Interdyscyplinarny
3. Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna w Skwierzynie;
4. Zespół Edukacyjny w Skwierzynie;
5. Szkoła Podstawowa w Murzynowie;
6. Gimnazjum w Skwierzynie;
7. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Skwierzynie;
8. Zespół Szkół Technicznych w Skwierzynie;
9. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie;
10. Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie;
11. Zakład Gospodarki Komunalnej w Skwierzynie;
12. Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Skwierzynie;
13. Komisariat Policji w Skwierzynie;
14. Ośrodki zdrowia;
15. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital” w Skwierzynie;
16. Klub Abstynenta „Zdrój” w Skwierzynie;
17. Stowarzyszenie „Zielona Przystań” w Skwierzynie:
 - Centrum Integracji Społecznej w Skwierzynie;

- Klub Seniora przy Zielonej Przystani w Skwierzynie;
- 18. Parafia Rzymsko- Katolicka w Skwierzynie;
- 19. Społeczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Pracowników Służb Społecznych „Krag” w Trzebiszewie;
- 20. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu;
- 21. Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu;
- 22. Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu ;
- 23. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Skwierzyna;
- 24. Sołtysi.

VII. Sposób kontroli realizacji programu:

1. W terminie do 31 marca każdego roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie przekazywać będzie radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo –finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.